

İcmal Məqalə

Torch infeksiyaları olan qadınlarda hamiləliyin I trimestrində antimikrob peptidlərin sekresiyasının qiymətləndirilməsi

Nərimanova G.V., Əfəndiyev A.M., Qurbanov A.İ., Əmirova M.F.¹

¹ Azərbaycan Tibb Universiteti. Biokimya kafedrası. Mikrobiologiya və immunologiya kafedrası.

Nəşr tarixi: avqust 2018

***Addresses for Correspondence :** Prof.Balakishi Hüseynov, 41, S.Vurgun street, Baku, AZ1022, Azerbaijan Medical University, Department of Human Anatomy, Email: medun91@mail.ru

Açar sözlər : Torch infeksiyaları, homeostaz pozulmalar, antimikrob peptidlər.

Mamalıq və ginekologiyanın ən mühüm problemlərindən biri olan başa çatmamış hamiləlik müasir dövrdə hamilə qadınların təxminən 15-20 % - də rast gəlinir. Belə hesab edilir ki, spontan abortların baş verməsini I trimestrdə 70% hallarda xromosom anomaliyaları, II və III trimestrlərdə isə infeksiyalar şərtləndirir. Son illərdə müxtəlif patoloji vəziyyətlər zamanı antimikrob peptidlər (AMP) sisteminin tədqiqi müşahidə edilən dəyişikliklərdən homeostaz pozulmalarının diaqnostikasında əlavə meyar kimi istifadə etməyə imkan vermişdir. AMP – nin əsas funksiyası qadın cinsiyyət yollarını patogen mikroorqanizmlərin zədələyici təsirdən qorumaq, anadangəlmə və qazanılmış immun mexanizmlərin tənzimində iştirak etməkdir. Belə hesab edilir ki, hüceyrələrarası qarşılıqlı təsirlərin mediatoru rolunu yerinə yetirən AMP həm də hemopoez, angiogenez, trofoblastın invaziyası və s. proseslərdə iştirak edir. AMP – nin hipo və hiperproduksiyası infeksiya agentin mövcudluğu şəraitində iltihab reaksiyasının təzahür etməsinə, hüceyrələrarası qarşılıqlı təsirin pozulmasına və natamam implantasiyaya səbəb olaraq rüşeymin və ya dölün inkişafdan qalmasını şərtləndirə bilər. TORCH (İngiliscə infeksiyaların baş hərflərilə adlandırılır. T-Toxoplasmosis, O-others (başqaları), R-rubella, C-cytomegalovirus, H-herpes virus) infeksiyaları olan qadınların qanında hamiləliyin I trimestrində bəzi AMP – in (laktoferrin,

hepsidin, BPI, endotoksin, defenzin) qatılığını öyrənməklə immun tənzim mexanizmlərinin vəziyyətini qiymətləndirmək olmuşdur. Tədqiqat işinin materialını hamiləliklə əlaqədar ATU – nun Klinik biokimya laboratoriyasına müraciət etmiş reproduktiv yaşlı 33 qadının müayinə nəticələri təşkil etmişdir. TORCH infeksiyaları (CMV, HSV və s.) aşkar edilmiş bu qadınların və kontrol qrupa daxil olan müvafiq yaşlı 16 nəfər praktik sağlam qadının qanında AMP – nin qatılığı "HBT" və "İBL" (Almaniya) firmalarının reaktiv dəsti vasitəsilə immunoferment analiz üsulu (İFA) ilə müayinə edilmişdir. Məlum olmuşdur ki, TORCH infeksiyalarına yoluxmuş qadınlarda hamiləliyin I trimestrində kontrol qrupla və TORCH infeksiyası olmayan hamilə qadınlarla müqayisədə laktoferrinin qatılığı müvafiq olaraq 2.4 və 1.6 dəfə, hepsidin qatılığı 1.55 və 1.73 dəfə, BPI 3.3 və 2.2 dəfə, endotoksin 2.1 və 1.14, defenzin isə 2.4 və 1.63 dəfə artır. Göründüyü kimi AMP qatılığının dəyişməsi fizioloji gedişə malik hamiləlik zamanı kontrol qrupla müqayisədə az dəyişdiyi halda, TORCH infeksiyalarına yoluxma zamanı daha çox dəyişməyə məruz qalır. Hamiləlik zamanı qadın orqanizminin, xüsusilə reproduktiv traktın mühafizəsində rolunu AMP qatılığının tədqiqi immun cavabın formalaşmasında onların

immunomodulyator təsirini qiymətləndirməyə imkan verə bilər.

Maliyyə mənbəyi : yoxdur.

Maraqların toqquşması : yoxdur.

Ədəbiyyat siyahısı

1. Gervasi MT, Romero R, Bracalente G, Chaiworapongsa T, Erez O, Dong Z, Hassan SS, Yeo L, Yoon BH, Mor G, Barzon L, Franchin E, Militello V, Palu G. Viral invasion of the amniotic cavity (VIAC) in the midtrimester of pregnancy. *J Matern Fetal Neonatol*. 2012
2. Kourtis AP, Read JS, Jamieson DJ. Pregnancy and infection. *N Engl J Med*. 2014;370:2211–2218.
3. Kwon JY, Romero R, Mor G. New insights into the relationship between viral infection and pregnancy complications. *Am J Reprod Immunol*. 2014;71:387–390.
4. Price ME, Fisher-Hoch SP, Craven RB, McCormick JB. A prospective study of maternal and fetal outcome in acute Lassa fever infection during pregnancy. *BMJ*. 1988;297:584–587.
5. Jamieson DJ, Uyeki TM, Callaghan WM, Meaney-Delman D, Rasmussen SA. What Obstetrician-Gynecologists Should Know About Ebola: A Perspective From the Centers for Disease Control and Prevention. *Obstet Gynecol*. 2014
6. Romero R, Miranda J, Chaiworapongsa T, Korzeniewski SJ, Chaemsaihong P, Gotsch F, Dong Z, Ahmed AI, Yoon BH, Hassan SS, Kim CJ, Yeo L. Prevalence and Clinical Significance of Sterile Intra-amniotic Inflammation in Patients with Preterm Labor and Intact Membranes. *Am J Reprod Immunol*. 2014
7. Kwon JY, Romero R, Mor G. New Insights into the Relationship between Viral Infection and Pregnancy Complications. *Am J Reprod Immunol*. 2014
8. Romero R, Espinoza J, Goncalves LF, Kusanovic JP, Friel L, Hassan S. The role of inflammation and infection in preterm birth. *Semin Reprod Med*. 2007;25:21–39.
9. Chernyshov V, Slukvin I, Bondarenko G. Phenotypic characterization of CD7+,CD3+, and CD8+ lymphocytes from first trimester human decidua using two color flow cytometry. *Am J Reprod Immunol*. 1993;29:5–16.